

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
PRORAČUNA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE
ZA 2013. GODINU**

Broj: 04-04/14

Sarajevo, lipanj 2014. godine

SADRŽAJ

I.	NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	1
II.	IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	3
1.	Uvod	3
2.	Predmet, cilj i obim revizije	3
3.	Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća	4
4.	Sustav internih kontrola.....	5
5.	Proračun za 2013. godinu.....	5
5.1	Prihodi i primici	6
5.2	Rashodi, izdaci i financiranje	7
5.2.1	Izdaci za bruto plaće i naknade	7
5.2.2	Izdaci za materijal i usluge.....	8
5.2.3	Transferi.....	11
5.2.4	Financijski rezultat	12
6.	Imovina, obveze i izvori sredstava	13
6.1	Imovina (gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i stalna sredstva)	13
6.2	Obveze (kratkoročne obveze i razgraničenja, dugoročne obveze i razgraničenja).....	14
6.3	Izvori stalnih sredstava	14
6.4	Vanbilančna evidencija.....	15
6.5	Popis imovine, potraživanja i obveza	15
7.	Javne nabave.....	15
8.	Ostali nalazi	16
9.	KOMENTAR	17
III.	REZIME DANIH PREPORUKA	18
IV.	PRILOG FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	1

I. NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Proračuna Hercegovačko-neretvanske županije za 2013. godinu** (Račun prihoda i rashoda, Bilanc stanja, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i financiranju, Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih, Godišnje izvješće o izvršenju proračuna) na dan 31. prosinac 2013. godine i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za finansijska izvješća

Rukovodne strukture Vlade i proračunskih korisnika odgovorne su za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja tj. Zakonom o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodne strukture Vlade i proračunskih korisnika su odgovorne i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljeni u finansijskim izvješćima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima temeljem provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonskim propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnov za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Proračunom za 2013. godinu je planirano pokriće viška rashoda nad prihodima tekuće godine u iznosu 14.000.000 KM kreditnim zaduženjem, a da nije planirano pokriće akumuliranog deficita koji je početkom 2013. godine iznosio 27.176.971 KM (tačka 5. Izvješća);**

2. Ne može se potvrditi iskazani finansijski rezultat za iznos 1.151.008 KM, obzirom da ostvareno prekoračenje u navedenom iznosu nije iskazano na poziciji troškova već na poziciji kratkoročnih razgraničenja (točka 5.2.4. Izvješća);
3. Nisu pravovremeno donijete potrebne odluke za izbor većine dobavljača za tekuće izdatke za 2013. godinu, što je imalo za posljedicu da su proračunski korisnici robe i usluge većim djelom nabavljali od dobavljača izabranih u prethodnoj godini (točka 7. Izvješća);
4. Ne može se potvrditi opravdanost trošenja javnog novca za ugovore o djelu u iznosu od 47.040 KM neto i naknade za rad u povjerenstvima u iznosu od 102.468 KM neto iz razloga što su predmet njihovih aktivnosti bili poslovi iz nadležnosti proračunskih korisnika ili su isti sistematizirani pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu. Također, ne može se potvrditi opravdanost dijela troškova reprezentacije, mobilnih telefona i goriva obzirom da se nije u svim slučajevima pridržavalo zakonskih propisa i internih akata kojima je regulirano odobravanje ovih izdataka (točka 5.2.2. Izvješća).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijska izvješća mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijska izvješća **Proračuna Hercegovačko-neretvanske županije**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obveza na dan 31.12.2013. godine, rezultate poslovanja i izvršenja proračuna, za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja.

Financijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima Proračuna Hercegovačko-neretvanske županije tijekom 2013. godine bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Bez dalje kvalifikacije našeg mišljenja, skrećemo pažnju na slijedeće:

Ukupno dospjele obveze po pravosnažnim sudskim presudama (većinom o pravima iz radnog odnosa), bez uključenih troškova spora i zatezних kamata na dan 31.12.2013. godine iznosile su 14.898.082 KM i iste su iskazane u vanbilančnoj evidenciji a ne na bilančnim pozicijama. Imajući u vidu činjenicu da odlaganje izmirenja ovih obaveza ima za posljedicu obračun i plaćanje zatezних kamata, isti će rezultirati povećanjem ukupnih troškova proračuna u narednom razdoblju. Prema podacima Ministarstva financija pred nadležnim sudovima su u tijeku procesi protiv proračunskih korisnika u vrijednosti 24.543.599 KM. (točka 6.4. Izvješća).

Sarajevo, 14.05.2014. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

II. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

1. Uvod

Hercegovačko-neretvanska županija (u daljem tekstu: Županija) je jedna od deset županija Federacije BiH. Površina Županije je 4.401 km² a procijenjeni broj stanovnika iznosi oko 225.000.

Administrativno Županiju čini 8 općina i grad: Mostar, Čapljina, Čitluk, Konjic, Jablanica, Prozor-Rama, Ravno, Stolac, Neum i Grad Mostar. Ustavne nadležnosti se obavljaju putem zakonodavne, izvršne i sudske vlasti. Zakonodavna vlast je Skupština koju čini 30 poslanika izabrani na period od 4 godine. Izvršna vlast je Vlada Županije a čini je Premijer i 11 ministara. Sudsku vlast vrše kantonalni sud, općinski sud i kantonalno tužilaštvo.

Funkciju županijske uprave vrše županijska ministarstva, uprave, zavodi i ustanove sukladno Zakonu o županijskim ministarstvima i drugim tijelima županijske uprave, kojim se određuje njihov djelokrug rada i uređuju druga pitanja od značaja za njihovu organizaciju i funkcioniranje.

Županijskim ministarstvima rukovodi ministar, a radom županijskih zavoda, uprava i ustanova rukovode ravnatelji.

Sredstva za rad županijskih organa uprave, kojima je povjereno provođenje županijske politike i propisa, obezbjeđuju se Proračunom Županije, koji na prijedlog Vlade donosi Skupština Županije. Iz Proračuna Županije financira se 105 korisnika od čega je 11 ministarstava, 49 osnovnih škola, 26 srednjih škola, 7 pravosudnih institucija i 12 drugih korisnika.

Prosječan broj uposlenih koji se financira sredstvima Proračuna na osnovu radnih sati u 2013. godini je 5.474, a planirano je financiranje 5.376. Struktura broja uposlenih je slijedeća: ustanove osnovnog obrazovanja 2.160, srednjeg obrazovanja 1.258, policija 1.163, pravosudne institucije 313 i ostali organi uprave 579.

Administrativno, političko, prosvjetno i kulturno središte Županije je u gradu Mostaru.

Sjedište Vlade Županije je u Mostaru u ulici Stjepana Radića broj 3.

Pregled planiranog i izvršenog proračuna dat je u Prilogu br. 1 Godišnje izvješće o izvršenju proračuna (GIB), dok je stanje sredstava, obveza i izvora sredstava na dan 31.12.2013. godine dat u Prilogu br. 2 Bilanc stanja.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su konsolidirana finacijska izvješća Proračuna Županije za 2013. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih proračunskih korisnika sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Cilj revizije finacijskih izvješća Proračuna za 2013. godinu je pribavljanje realne osnove da se na bazi pregleda finacijskih izvješća i pripadajućih računa korisnika županijskog proračuna, sukladno usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finacijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja Proračuna, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni finacijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sustav internih kontrola.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima, u siječnju i travnju 2014. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem temeljem uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća

Temeljem izvršene revizije Konsolidiranih financijskih izvješća Proračuna Županije za 2013. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovano je da **nije postupljeno po preporukama** koje se odnose na:

- Uspostavljanje ažurne pomoćne evidencije ostvarenih prihoda, vršenje redovitog usuglašavanja podataka iz pomoćnih evidencija o ostvarenim prihodima sa podacima Glavne knjige sukladno Naputku o izvršenju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice;
- Preispitivanje opravdanost zaključivanja ugovora sa vanjskim suradnicima i uposlenicima za obavljanje radnih poslova i zadataka iz nadležnosti proračunskih korisnika;
- Preispitivanje osnovanosti isplate naknade za rad u povjerenstvima kod obavljanja redovnih poslova iz nadležnosti organa uprave, kao i poštivanje propisa i internih akata kojima se regulira naknada za rad članovima povjerenstava;
- Primjena Odluke Vlade kojom su regulirani izdaci za mobilne telefone, od strane Ministarstva unutarnjih poslova, u cilju racionalnijeg trošenja ovih sredstava;
- Dosljedno poštivanje Uredbe Vlade o uvjetima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave Županije, posebno u dijelu ispravnog i potpunog popunjavanja putnih naloga za službena vozila;
- Doradu internih akata kojima se regulira stvaranje izdataka za reprezentaciju u djelu definiranja namjene sredstava i ograničenja, kao i dosljednu primjenu istih;
- Realizaciju transfera za visoko školstvo, kulturu, sport i informiranje kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta po unaprijed jasno definiranim i mjerljivim kriterijima;
- Blagovremeno uravnoteženje rashoda u slučaju smanjenja ostvarenja prihoda u odnosu na plan sukladno važećim zakonskim propisima i utvrđivanje izvora za financiranje deficita;
- Dosljedno pridržavanje odredbi Zakona o proračunima u FBiH u dijelu stvaranja izdataka samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom djelu Proračuna;
- Sačinjavanje godišnjih financijskih izvješća od strane sudova koji raspolažu sa izdvojenim depozitnim računima i dostavljanje istih u Ministarstvo financija na konsolidaciju.

Preporuke po kojima je postupljeno:

- Izmjene ugovora o dodjeli koncesije u dijelu šifri prihoda i načina uplate kako bi se Ministarstvu financija omogućilo provođenja nadzora nad naplatom koncesijske naknade i evidentiranje potraživanja za koncesije na odgovarajućim knjigovodstvenim pozicijama;
- Evidentiranje izdataka sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, a u cilju pravilnog iskazivanja vrijednosti stalnih sredstava;
- Odobravanje troškova službenog puta sukladno Uredbi o naknadama troškova za službena putovanja;
- Realizacija transfera iz vodnih naknada i poticaja u poljoprivredi kod Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede po unaprijed jasno definiranim i mjerljivim kriterijima;
- Odabir dobavljača za redovno, zimsko i pojačano održavanje cesta pravodobno kako bi ovi poslovi bili dodjeljeni najpovoljnijim ponuđačima.

Preporuke po kojima je djelimično postupljeno:

- Dosljedno pridržavanje odredbi Zakona o proračunima u FBiH prilikom izrade, donošenja i izvršenja proračuna;
- Intenziviranje napora na suzbijanju nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina u cilju zaštite javnih dobara.

Nadležne institucije Županije nisu u roku od 60 dana od dana prijema revizorskog Izvješća za 2012. godinu dostavile pisani akt o poduzetim aktivnostima na realiziranju datih preporuka u cilju prevladavanja nepravilnosti koje su identificirane u revizorskom Izvješću a što je dužnost sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine («Sl. novine FBiH», broj 22/06).

4. Sustav internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava neophodno je imati uspostavljen funkcionalan sustav interne kontrole, za šta su odgovorne rukovodne strukture Županije i svi proračunski korisnici. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sustav nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Prema postojećim propisima, svi ministri i direktori upravnih organizacija i ustanova **odgovorni su** za računovodstvo, **unutrašnju kontrolu** i nadzor svojih ministarstava, uprava i ustanova uključujući i potrošačke jedinice u njihovoj nadležnosti. Također su odgovorni za uspostavljanje i održavanje sistema upravne i računovodstvene kontrole nad proračunima, naplata prihoda i primitaka i proračunskim izdacima i isplatama.

Zakonom o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje sistema internih kontrola donesenim od strane Federalnog ministarstva financija, propisana je obveza donošenja Pravilnika o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima za sve proračunske korisnike, kojim se utvrđuju upravljački, administrativni, računovodstveni i kontrolni postupci, postupci informiranja, komunikacija, nadgledanja i procjena rizika poslovanja za ključne procese i predlaganje mjera za uklanjanje uočenih nedostataka. Provedenom revizijom utvrđeno je da većina proračunskih korisnika nije donijela spomenuti pravilnik.

Ured za internu reviziju Županije nije počeo sa radom niti u 2013. godini iako je Vlada 03.11.2011. godine, donijela Odluku o osnivanju istog.

Iako je Vlada, na prijedlog Ministarstva financija, donosila odluke o obustavljanju izvršenja pojedinih rashoda, a iste nisu rezultirale očekivanim učincima, u zakonskom roku nisu upućene Izmjene i dopune proračuna u skupštinsku proceduru iako su iste bile sačinjene. Navedeno je imalo za posljedicu ostvareni deficit u značajnom iznosu. Također, određeni proračunski korisnici se nisu pridržavali utvrđenih ograničenja u posebnom djelu proračuna, što je dovelo do ostvarenja prekoračenja.

Nije stvoren odgovarajući zakonski okvir za eksploataciju mineralnim sirovinama i gospodarenje šumama, što ima za posljedicu bespravno korištenje istih kao javnog dobra, a u velikoj je mjeri umanjilo prihode proračuna kako Županije tako i proračuna jedinica lokalne samouprave.

Nisu pravovremeno donošene potrebne odluke vezano za procedure odabira dobavljača za nabavu tekućih izdataka što je imalo za posljedicu da su se većinom primjenjivali ugovori iz prethodnog razdoblja. Također, provedene su procedure odabira najpovoljnijih dobavljača a da nije osigurana stvarna konkurentnost propisana Zakonom o javnim nabavama BiH.

Iako je provedenim popisom utvrđeno odstupanje stvarnog od knjigovodstvenog stanja imovine nisu donijete potrebne odluke kako bi se izvršilo usuglašavanje istih.

Angažiranjem vanjskih suradnika, kao i obavljanjem putem komisija poslova iz temeljne nadležnosti organa uprave stvoreni su značajni izdaci za koje se provedenom revizijom ne može potvrditi njihova osnovanost. Također, za određene tekuće izdatke (troškovi službenih vozila, mobilnih telefona i reprezentacije) je utvrđena nedosljedna primjena internih akata koja reguliraju stvaranje ovih izdataka.

Uz jači i odgovorniji angažman rukovodnih struktura proračunskih korisnika uspostaviti efikasan sustav internih kontrola donošenjem i provođenjem propisanih akata sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika.

5. Proračun za 2013. godinu

Obzirom da Proračun Županije za 2013. godinu nije usvojen do kraja 2012. godine, financiranje u prva tri mjeseca 2013. godine, utvrđeno u iznosu od 44.510.329 KM, vršilo se temeljem Odluke o privremenom financiranju od 21.12.2012. godine. Proračun za 2013. godinu usvojen je 15.04.2013. godine u iznosu 179.684.393 KM, s tim da su planirani prihodi i primici u iznosu 165.665.850 KM i deficit od 14.018.543 KM

koji će se pokriti kreditnim zaduženjem. Rebalansom proračuna od 30.12.2013. godine planirani su rashodi 177.444.250 KM, prihodi i primici 160.046.300 KM i deficit u iznosu 14.599.000 KM koji će se pokriti kreditnim zaduženjem. Odlukom Vlade od 20.12.2013. godine odobrene su preraspodjele u iznosu 108.541 KM. U Izvješću o izvršenju proračuna je iskazano ostvarenje prihoda u iznosu 150.526.086 KM, što u odnosu na planiranih 160.046.300 KM predstavlja ostvarenje od 94,05%. Struktura ostvarenih prihoda je porezni prihodi 127.269.542 KM (97,88% u odnosu na plan), neporezni prihodi 20.238.376 (77,71% u odnosu na plan) i primljeni tekući transferi i prihodi od zaostalih obveza 3.018.168 KM (76,01% u odnosu na plan). Iskazani su primici od prodaje stalnih sredstava u iznosu 15.370 KM i financiranje u iznosu 14.000.000 KM. U izvješću o izvršenju proračuna su iskazani rashodi u iznosu 163.906.248 KM, što u odnosu na planiranih 177.444.250 KM predstavlja ostvarenje od 92,36 %. Struktura ostvarenih rashoda je bruto plaće 92.734.754 KM (56,58%), naknade troškova zaposlenih 13.841.080 KM (8,44%), doprinosi poslodavca 10.787.867 KM (6,58%), tekući izdaci 17.163.020 KM (10,47%), tekući transferi 27.294.514 KM (16,65%), kapitalni transferi 197.575 KM (0,12%), nabava osnovnih sredstava 717.288 KM (0,44%), otplate zajmova 401.328 KM (0,24%) i izdaci za kamate 768.823 KM (0,47%).

Provedenom revizijom je utvrđeno da se kod planiranja, donošenja i izvršenja proračuna nije pridržavalo u cijelosti odredbi Zakona o proračunima u FBiH iz slijedećih razloga:

Određeni proračunski korisnici se nisu pridržavali Instrukcije za izradu proračunskog zahtjeva u dijelu poštivanja utvrđenih rokova za dostavu zahtjeva, ograničenja (zahtjevi iznosili 233.169.899 KM) i sačinjavanja obrazloženja uz financijski plan.

Rebalansom proračuna su planirana sredstava akumulirana na transakcijskim računima u iznosu 1.234.190 KM, koja u stvarnosti predstavlja neutrošena a oprihodovana namjenska sredstva iz ranijih godina, što je dovelo do neuravnoteženja proračuna za 2013. godinu za navedeni iznos.

Ne može se potvrditi realnost planiranih prihoda u Rebalansu proračuna obzirom da se u trenutku usvajanja Rebalansa proračuna (30.12.2013. godine) raspolagalo sa svim relevantnim informacijama o ostvarenim prihodima.

Iako je Vlada, na prijedlog Ministarstva financija, redovito donosila odluke o privremenom obustavljanju pojedinih rashoda, Rebalansom proračuna su iste poništene, što je imalo za posljedicu ostvareni deficit tekuće godine u iznosu 12.963.464 KM. Zbog navedenog se ne može potvrditi da su poduzete aktivnosti u cilju uravnoteženja rashoda sa ostvarenim prihodima.

Ministarstvo financija je 18.07.2013. godine uputilo Vladi Nacrt rebalansa proračuna kojim su predviđeni ukupni rashodi u iznosu 175.383.420 KM, a Vlada je tek 18.12.2013. godine uputila Prijedlog rebalansa u Skupštinsku proceduru. Prijedlog rebalansa nije korigiran raspoloživim podacima što je imalo za posljedicu da je već 20.12.2013. godine Vlada donijela Odluku o preraspodjeli izdataka u iznosu 108.541 KM.

Kod izrade, donošenja i izvršenja proračuna dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o proračunima u FBiH.

5.1 Prihodi i primici

U konsolidiranim financijskim izvješćima i Izvješću o izvršenju Proračuna za 2013. godinu prihodi su iskazani u iznosu od 150.526.086 KM, što u odnosu na rebalansom planiranih 160.065.515 KM predstavlja ostvarenje od 94,04%. U odnosu na prethodnu godinu su ostvareni manji prihodi za 4.667.530 KM.

Najznačajnije odstupanje ostvarenja u odnosu na plan prihoda je na poziciji naknade i takse 5.348.647 KM, indirektni porezi 3.283.435 KM i primljene potpore 965.124 KM.

Prihodi od pruženih usluga su iskazani u iznosu 3.031.247 KM, i većim dijelom se odnose na aktivnosti Ministarstva unutarnjih poslova 1.671.561 KM, Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta 462.732 KM i Ministarstva financija - Riznica 155.154 KM. Obzirom da Riznica nije predviđena za pružanje usluga, iskazano ostvarenje predstavlja prihode kod kojih nalozi za uplatu nisu popunjeni sukladno Pravilniku o načinu uplate javnih prihoda proračuna i izvanproračunskih fondova na teritoriji FBiH, i isti se evidentiraju kao nerazvrstane uplate javnih prihoda na ovoj poziciji. Zbog navedenog se ne može potvrditi da su proračunski korisnici uspostavili zadovoljavajuće pomoćne evidencije o ostvarenim prihodima temeljem pruženih usluga i da se vrši usuglašavanje podataka iz pomoćnih evidencija sa podacima Glavne knjige.

Prema podacima raspodjele javnih prihoda na korisnike – „B2 obrada“ prikupljeni su **prihodi po osnovu datih koncesija** na području Hercegovačko-neretvanske županije u iznosu 96.604 KM, od čega je Županijskom proračunu raspoređeno 54.586 KM, a proračunima općina 42.018 KM. Zakonom o koncesijama je definirano da općinama na čijem području se nalazi predmet koncesije pripada 55% ostvarenih prihoda od koncesija. Iskazani nesrazmjer proizilazi iz činjenice da se tek od ožujka 2013. godine naknade za koncesiju uplaćuju preko Depozitnog računa proračuna Županije, a do tada se to radilo putem odvojenih naloga.

Prema raspoloživim podacima u 2013. godini su bila aktivna 2 koncesijska ugovora za eksploataciju mineralnih resursa, 10 koncesijskih ugovora za mineralne sirovine eksploatirane prilikom izvođenja građevinskih radova iz nadležnosti Ministarstva gospodarstva. Iz nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede nije bilo potpisanih ugovora o koncesijama, dok je 8 ugovora za izgradnju mini hidroelektrana temeljem Odluke Vlade od 01.04.2004. godine dato u nadležnost jedinica lokalne samouprave. Po iskazu odgovornih osoba iz Ministarstva gospodarstva, relativno mali broj potpisanih ugovora o eksploataciji mineralnih sirovina i pored iskazanog interesa gospodarstvenika je posljedica nepostojanje zakonskog okvira za dodjelu koncesija, što ima za posljedicu bespravnu eksploataciju istih. Ne poduzimanje potrebnih mjera na suzbijanju nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina ima negativne posljedice kako za Proračun Županije tako i za proračune općina na čijem području se nalaze te sirovine. Provedenom revizijom je utvrđeno da tijekom 2013. godine nisu ispostavljane fakture za eksploatirane mineralne sirovine temeljem 2 važeća ugovora o koncesijama iz nadležnosti Ministarstva gospodarstva.

Potrebno je uspostaviti ažurne pomoćne evidencije ostvarenih prihoda, vršiti redovito usuglašavanje podataka iz pomoćnih evidencija o ostvarenim prihodima sa podacima Glavne knjige sukladno Naputku o izvršenju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice.

Potrebno je stvoriti zakonski okvir za dodjelu prava na eksploataciju mineralnih sirovina kako bi se spriječila njihova bespravna eksploatacija, a u cilju zaštite istih kao javnog dobra i temeljem istog ostvarili prihodi proračuna kako Županije tako i proračuna jedinica lokalne samouprave.

5.2 Rashodi, izdaci i financiranje

U konsolidiranim financijskim izvješćima i Izvješću o izvršenju Proračuna Županije za 2013. godinu ukupno ostvareni rashodi, izdaci i financiranje iskazani su 163.906.248 KM. U odnosu na plan manji su za 13,5 miliona KM ili 7,64 % a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 377.346 KM ili 0,23 %.

Struktura iskazanih rashoda i izdataka je sljedeća: primanja zaposlenih 71,6 %, izdaci za materijal i usluge 10,9 %, tekući transferi 16,6 %, kapitalni transferi 0,12 %, nabava stalnih sredstava 0,44 % i otplate 0,24 %.

5.2.1 Izdaci za bruto plaće i naknade

Troškovi bruto plaća, naknada troškova uposlenih i doprinosa iskazani su u iznosu od 117.363.701 KM i čine 71,61 % ukupnih rashoda i izdataka. U odnosu na plan manji su za 1.866.285 KM ili 1,58 %, a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 237.990 KM ili 0,21 %. Prosječan broj uposlenih na osnovu radnih sati iznosio je 5.474 što je u odnosu na prethodnu godinu više za 6, a prema obračunu plaće za prosinac 2013. godine struktura uposlenih je sljedeća: ustanove osnovnog obrazovanja 2.160, srednjeg obrazovanja 1.258, policiji 1.163, pravosudnim institucijama 313 i u ostalim organima uprave 579.

Na plaće i pripadajuće poreze i doprinose odnosi se 103.522.621 KM, a na naknade troškova uposlenih 13.841.080 KM (plaća za studeni isplaćena bez isplaćenih doprinosa). U okviru naknada na topli obrok odnosi se 8.652.726 KM, regres 2.097.952 KM, prevoz na posao i sa posla 1.983.950 KM, novčane pomoći u slučaju smrti 597.812 KM, otpremnine 298.484 KM, pomoći u slučaju bolesti 205.262 KM i naknade za odvojeni život 4.893 KM.

Primanja uposlenih se obračunavaju na osnovu akata zakonodavne i izvršne vlasti iz ranijeg perioda koja nisu sukladna odredbama kolektivnih ugovora zbog čega su pokrenuti sudski sporovi od strane uposlenika (o čemu je detaljnije opisano u točki 6.4. Izvješća). Osnovica za obračun plaća nosioca

zakonodavne i izvršne vlasti iznosila je 142,80 KM, dok je za sve ostale uposlenike iznosila 477 KM. Visina toplog obroka po odlukama vlade iznosila je 8 KM dnevno, a regres 413 KM osim za suce, tužioce i stručne suradnike u pravosudnim institucijama kojima sukladno Zakonu o plaćama i naknadama sudaca u BiH isti iznosi 50 % njihove plaće (cca. 1.227 KM).

Neto primanja (bez minulog rada) premijera iznosi 3.713 KM, ministara 3.342 KM (u plaće premijera i ministara uključeno je 30% po osnovu položajnog dodatka), predsjedavajućeg Skupštine 2.856 KM, zamjenika predsjedavajućeg Skupštine 2.713 KM, profesionalnih zastupnika od 1.714 KM (tijekom 2013. godine je bilo 17 profesionaliziranih zastupnika). Prosječna neto plaća u 2013. godini iznosila je 829 KM, najviša je plaća premijera, dok najniža plaća iznosi 506 KM.

Prekovremeni rad iskazan je u iznosu od 207.876 KM od čega se 205.842 KM odnosi na Ministarstvo unutarnjih poslova i značajan dio se odnosi na prekovremeni rad po naredbama neposrednih rukovodioca za poslove iz nadležnosti policijskih službenika (pojačane akcije policijskih službi, osiguranja događaja i značajnih mjesta i sl.). Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se pojedinim uposlenicima za mjesec listopad, studeni i prosinac 2013. godine vršio obračun i isplata prekovremenog rada (uvećanje od 30 %) za rad u povjerenstvu za promicanje policijskih službenika. Povjerenstvo je formirano rješenjem komesara policije od 04.09.2013. godine kojim nije definisan rok za obavljanje poslova niti način utvrđivanja naknade za rad povjerenstva. Naime, obračun prekovremenih sati izvršen je prema obrazloženju ovjerenim od strane neposrednog rukovodioca i ministra u kojem se navodi broj prekovremenih sati (od 25 do 32 sata) te da je povjerenstvo ostvarilo prekovremene sate obavljajući poslove iz svoje nadležnosti. Međutim, nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se utvrdilo u koje vrijeme je obavljen prekovremeni rad tj. evidencija o prekovremenim satima. Obzirom da se prekovremeni rad obračunavao za rad u povjerenstvu ne može se potvrditi opravdanost navedenog izdataka jer se sukladno Zakonu o radu prekovremeni rad uvodi u slučaju više sile i iznenadnog povećanja obima posla i drugih neophodnih potreba.

Naknadu za prekovremeni rad obračunavati i isplaćivati u slučajevima propisanim Zakonom o radu i na temelju relevantne dokumentacije.

5.2.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 17.163.020 KM i čine 10,47% ukupnih rashoda i izdataka, a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 1.737.773 KM. Struktura ovih izdataka je: izdaci za tekuće održavanje 5.611.857 KM; ugovorene usluge 4.421.044 KM; komunalne usluge 1.973.960 KM; izdaci za energiju 1.744.440 KM; nabava materijala 1.438.671 KM; usluge prijevoza i goriva 824.704 KM; unajmljivanje imovine i opreme 682.236 KM; bankarske usluge 304.658 KM i putni troškovi 161.450 KM.

Ugovorene usluge čine 26 % ukupnih izdataka za materijal i usluge a najznačajniji su: izdaci za ostale samostalne djelatnosti (ugovori o djelu i ugovori o privremenim i povremenim poslovima) 1.758.611 KM, naknade za rad u povjerenstvima 526.292 KM, naknade skupštinskim zastupnicima 277.835 KM, troškovi reprezentacije 153.870 KM i ostale ugovorene usluge 102.422 KM.

Ugovori o djelu i ugovori o privremenim i povremenim poslovima iskazani su 1.758.611 KM i u odnosu na prethodnu godinu kad su bili 1.730.420 KM veći su za 28.191 KM ili 1,63 %. Najveći su kod srednjih škola (1.028.101 KM) i osnovnih škola (215.816 KM) a odnose se na angažovanje nastavnog osoblja (uposlenika i vanjskih suradnika) po ugovorima o djelu za održavanje redovne nastave, vanredne nastave i ispita. Ugovori o djelu koji su financirani iz donatorskih sredstva iznose 222.722 KM a odnosi se na realizaciju određenih projekata. Kod županijskog tužiteljstva iskazano je 96.406 KM što se uglavnom odnosi na evidentiranje izdataka za usluge vještačenja. Kod ostalih proračunskih korisnika evidentirano 195.566 KM od čega kod MUP-a 33.455 KM, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi 25.600 KM, Uprave za prognane 17.100 KM, Ministarstva gospodarstva 21.221 KM, Ministarstva financija 13.770 KM, Pedagoškog zavoda 7.970 KM i Ureda predsjednika 3.400 KM.

Provedenom revizijom utvrđeno je da su se tijekom godine zaključivali ugovori o djelu za poslove koji su u nadležnosti proračunskih korisnika ili su predviđeni kao redoviti poslovi pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu kao što su: poslovi vozača (kod Ureda Premijera iako navedeno radno mjesto nije upražnjeno), poslovi izvještavanja i analitičko-planskih poslova, poslovi praćenja javnih prihoda i rashoda iz sfere fiskalne nadležnosti Županije (Ministarstvo financija), stručni suradnik za psihološku potporu (MUP), poslovi

održavanja čistoće (Županijsko tužiteljstvo i Uprava za prognane i izbjegle), tehnički poslovi povjerenstva za odabir korisnika, te poslova snimanja stanja povratnika na terenu (Uprava za prognane), obavljanje računovodstvenih poslova, poslovi nadzora nad radom pripravnika, izrada zadataka i testova, poslovi užeg stručnog nadzora nad radom nastavnika i stručni aktivnosti nastavnika (Pedagoški zavod). Obzirom da su se zaključivali ugovori o djelu sa vanjskim suradnicima za obavljanje poslova koji su u nadležnosti proračunskih korisnika i predstavljaju redovite poslove organa uprave i javnih ustanova ne može se potvrditi osnovanost i opravdanost angažovanja vanjskih saradnika za njihovo obavljanje a samim tim i opravdanost njihovih isplata.

Angažiranje vanjskih suradnika po ugovorima o djelu vršiti za poslove za koje je propisima utvrđena mogućnost zaključivanja istih i koji nisu predviđeni kao redoviti poslovi pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu.

Izdaci za rad u povjerenstvima iskazani su u iznosu od 526.292 KM što je u odnosu na prethodnu godinu više za 111.202 KM ili 26,79 %. Ovi izdaci su najznačajniji kod: Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta 142.947 KM (najveći dio se odnosi na povjerenstva za provođenje vozačkih ispita i nadzor nad provođenjem propisa za osposobljavanje kandidata za polaganje vozačkih ispita), Ministarstva trgovine, turizma i zaštite okoliša 88.578 KM, Ministarstva unutarnjih poslova 86.656 KM (najveći su za rad povjerenstava za nadzor zaštitarskih agencija, policijski odbor, disciplinsko povjerenstvo i javni žalbeni biro), Zajednički materijalni troškovi pri Vladi Županije 59.700 KM, Uprave za civilnu zaštitu 49.095 KM i Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi 47.745 KM.

Kod Ministarstva trgovine, turizma i zaštite okoliša najznačajniji su izdaci za rad u povjerenstvima za kategorizaciju ugostiteljskih objekata (65.398 KM u kojima su angažirani isključivo djelatnici Ministarstva) i povjerenstvima za ocjenu i odobravanje plana aktivnosti za okolinske dozvole (8.270 KM dijelom angažirani vanjski suradnici). Uvidom u Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva utvrđeno je da su navedeni poslovi u nadležnosti Sektora turizma i ugostiteljstva i Sektora zaštite prirode i okoliša međutim sistematizacijom radnih mjesta nisu jasno definisana radna mjesta kojima bi ovi poslovi bili u opisu poslova i zadataka. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se u pojedinačnom iznosu po osobi ostvaruje ukupna naknada od rada u povjerenstvima do 11.800 KM.

Kod Zajedničkih materijalnih troškova pri Vladi Županije, što je istaknuto i prethodnom revizijom, iskazano je 28.800 KM a odnosi na naknade za rad u Povjerenstvu za provođenje postupka javne nabave za potrebe organa uprave za čiji rad se mjesečno vršio obračun i isplata naknade za rad u povjerenstvu (pet članova po 400 KM od kojih je jedan vanjski član a četiri uposlenika županijskih organa uprave). Obzirom da se naknada za rad u povjerenstvu obračunavala i isplaćivala i u periodu kada povjerenstvo nije imalo aktivnosti ne može se potvrditi opravdanost i osnovanost isplaćenih sredstava članovima ovog povjerenstva.

Pored navedenog vršene su isplate za rad povjerenstvima za obavljanje različitih poslova kao i redovnih poslova iz nadležnosti organa uprave (godišnji popis, provođenje natječajnih procedura, rješavanje po upravnom postupku kao i povjerenstva koja se formiraju temeljem zakonskih propisa). U povjerenstvima su angažirani uposlenici organa uprava za koje u svim slučajevima ne možemo potvrditi opravdanost isplate naknada obzirom da nema dokaza da su poslove obavljali izvan radnog vremena. Takođe se naknade za rad članovima povjerenstava (uposlenicima) nisu isplaćivale sukladno odredbama članka 10. stav 2. točka 3. Zakona o porezu na dohodak, jer iste nisu imale tretman plaće.

Preispitati opravdanost isplate naknade za rad uposlenicima u povjerenstvima pri obavljanju poslova iz nadležnosti organa uprave.

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu od 153.870 KM što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 23.318 KM ili 13,16 %. Ovi izdaci su najznačajniji kod: MUP-a 43.509 KM; Zajednički materijal pri Vladi Županije 37.623 KM, Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta 10.520 KM i Ureda Premijera 10.159 KM.

Vlada je 2010. godine donijela Odluku o poklonima i reprezentaciji kojom je utvrđeno tko ima pravo na reprezentaciju, međutim istom nije definirana visina troškova (ograničenje) do koje se mogu stvarati izdaci na ime reprezentacije osim za nabavu poklona (do 200 KM pojedinačno). Temeljem odluke vlade najveći broj proračunskih korisnika je donio interne akte, ali istima nisu utvrđena ograničenja za utrošak ovih

sredstava osim u MUP-u gdje je odlukom ministra o korištenju i visini troškova reprezentacije utvrđeno pravo od 64 KM do 560 KM mjesečno ovisno o funkciji koju obnašaju.

Kod Ministarstva unutarnjih poslova značajan dio troškova odnosi se na konzumaciju jela i pića u restoranu Mega- Markt d.o.o. Mostar (14.243 KM). Po ovom osnovu mjesečni troškovi, za cca 15 korisnika, kretali su se u rasponu od 2.909 KM do 4.295 KM a evidentiraju se po računima izdatim za mjesec na koji se odnosi usluga. Provedenom revizijom je utvrđena neusuglašenost sa zakonskim propisima obzirom da na računima nema specifikacije izvršene usluge, nije naveden broj fiskalnog računa, u prilogu određenih računa nisu dostavljeni pojedinačni fiskalni računi, a dostavljeni fiskalni računi su gotovinski a ne virmanski.

Utvrđeno je da se dio izdataka kod Zajedničkog materijala pri Vladi (9.650 KM) odnosi na izdatke za ugostiteljske usluge iz prethodne godine što nije sukladno propisima jer se izdaci nisu evidentirali u trenutku nastanka obveze. Kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta su na ovoj poziciji evidentirani troškovi koji ne predstavljaju usluge reprezentacije (nabava avio karte, sufinansiranje prevoza učenika i troškova smještaja učesnicima malonogometnog turnira).

Temeljem naprijed navedenog može se zaključiti da nisu uspostavljene adekvatne kontrolne aktivnosti i nadzor nad utroškom sredstava reprezentacije.

Potrebno je doraditi akte kojima se regulira korištenje sredstava za reprezentaciju u djelu definiranja ograničenja za trošenje ovih sredstava, a troškove priznavati temeljem validne računovodstvene dokumentacije.

Izdaci za gorivo iskazani su u iznosu od 698.942 KM od čega se na MUP-a odnosi 457.925 KM, Upravu za ceste 27.075 KM, Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša 25.205 KM, Ministarstvo prometa i veza 12.761 KM, Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta 12.137 KM, Ured premijera 11.130 KM, Skupštinu 9.825 KM i Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja 5.056 KM. Pravo korištenja službenih vozila na razini Županije je regulirano Uredbom Vlade o uvjetima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave Županije temeljem koje je najveći broj proračunskih korisnika donio svoj interni akt.

Provedenom revizijom konstatirani su propusti prilikom popunjavanja putnih naloga odnosno da isti ne sadrže sve propisane elemente što otežava praćenje korištenja vozila i utroška goriva. Tako su kod Skupštine, Ministarstva prometa i veza, Uprave za ceste i Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta u pojedinim slučajevima nalozi popunjeni djelimično (nema evidencije o utrošku goriva, nije navedeno vrijeme korištenja vozila niti pojedinačne relacije uporabe vozila i pređena kilometraža po istoj već je navedeno samo početno i krajnje stanje brojila), dok kod Ureda Premijera putni nalozi uopće nemaju evidenciju o utrošku goriva, kretanju i uporabi vozila. Također je utvrđeno da Ured premijera i Skupština nemaju utvrđene normative potrošnje goriva, dok Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta, Ministarstvo prometa i veza i Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja ne sačinjavaju mjesečni izvještaj o pređenoj kilometraži i prosječnoj potrošnji goriva.

Uvidom u račune za gorivo za mjesec sječan j i travanj 2013. godine kod Ureda premijera utvrđeno je da je točeno gorivo za vozilo koje nije u vlasništvu Ureda (po ovom osnovu za mjesec sječan j utočeno je 463,82 litra ili 1.036 KM a za travanj 203,56 litra ili 468 KM). Prema izjavi odgovorne osobe izdaci se odnose na zamjensko vozilo koje se koristilo jer je vozilo Ureda bilo neispravno i na popravci. Obzirom da tijekom revizije nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila navode, ne može se potvrditi opravdanost nastalog izdatka.

Prema naprijed navedenom može se zaključiti da nije uspostavljena adekvatna kontrola nad uporabom vozila i utrošku goriva kao i da se ne poštuju odredbe Uredbe Vlade o uvjetima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave Županije i interni akti proračunskih korisnika.

Potrebno je osigurati dosljednu primjenu Uredbe o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila u organima uprave Županije i internih akata u dijelu popunjavanja punih naloga za službena vozila i sačinjavanja evidencija o utrošku goriva i uporabi vozila.

Izdaci za mobilne telefone iskazani su u iznosu od 185.829 KM što je u odnosu na prethodnu godinu više za 0,91 %. Ovi izdaci su najznačajniji kod Ministarstva unutarnjih poslova 52.102 KM ili 28 % i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 3.419 KM. Na razini Županije Vlada je donijela odluke kojima je regulirano pravo na korištenje službenih mobilnih telefona i mjesečna ograničenja od 50 do 200 KM ovisno o funkciji

koju obnašaju. Na temelju odluke Vlade ministar unutarnjih poslova je donio odluku o korištenju mobilnih telefona za uposlenike MUP-a kojima su utvrđena ograničenja od 40 do 150 KM.

Provedenom revizijom je utvrđeno da su ministar unutarnjih poslova i načelnik PU Mostar koristili dva broja i istima je mjesečno odobreno 150 KM odnosno 80 KM po broju što je u suprotnosti sa Odlukom Vlade kojom je propisano da ministri imaju pravo na ove troškove u visini od 150 KM a načelnici policijskih uprava 80 KM mjesečno. Također, je utvrđeno da se u Kabinetu ministra koristi jedan mobilni telefon uz mjesečno odobrenje troškova u iznosu od 50 KM (za koji nema zadužene osobe) i za isti se po odobrenju ministra vrši plaćanje cjelokupnog iznosa računa na teret Ministarstva (u uzorku za I; VIII i XII 2013. godine visina računa za navedeni broj je bila 108 KM; 228 KM i 142 KM) iako aktom nije takva mogućnost predviđena. Pored navedenog, uz suglasnost ministra se odobrava plaćanje stvorenih mjesečnih prekoračenja za brojeve koje koristi ministar i vozač u Kabinetu ministra bez priloženog obrazloženja o razlozima za priznavanje troškova (u uzorku za I, VIII i XII 2013. godine visina računa za brojeve koje koristi ministar je bila 508 KM, 586 KM i 770 KM). Na temelju prethodno navedenog ne može potvrditi opravdanost priznavanja troškova mobilnih telefona ne teret Ministarstva iznad dozvoljenih.

Potrebno je da Ministarstvo unutarnjih poslova dosljedno primjenjuje odredbe Odluke Vlade kojom su regulirani izdaci za mobilne telefone u cilju racionalnijeg trošenja ovih sredstava.

5.2.3 Transferi

Tekući transferi su iskazani u iznosu 27.294.514 KM, dok su kapitalni transferi iskazani u iznosu 197.575 KM. Proračun za 2013. godinu je najvećim djelom definirao krajnje korisnike transfera, kao što su transfer visokom školstvu 6.004.427 KM, transfer za kulturu 305.056 KM, transfer za informiranje 251.000 KM, transfer za sport 340.000 KM, transfer teološkom institutu 23.372 KM, transfer šumsko-gospodarskom društvu 690.000 KM, transfer Općini Stolac 240.000 KM, transfer Agenciji za privatizaciju 181.411 KM, transfer studentskim centrima 153.120 KM, transfer JP „Park prirode Hutovo blato“ 154.667 KM, transfer „Park prirode Blidinje“ 48.533 KM, transfer Veterinarskom zavodu Mostar 91.760 KM, transfer braniteljskim udrugama 266.176 KM, transferi ustanovama socijalne zaštite Sveta obitelj 76.800 KM, Crveni križ 19.741 KM, Los Rosales 85.200 KM, Ustanova socijalne zaštite u Stocu 199.995 KM i kapitalni transfer Osnovnoj školi Gnojnice 197.575 KM (osnivač osnovnih škola su općine).

Transferi **Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta** za visoko školstvo (Sveučilište u Mostaru 3.431.105 KM, Univerzitet „Džemal Bijedić Mostar“ 2.573.322 KM), transfer za kulturu (Hrvatsko narodno kazalište 152.528 KM, Narodno pozorište Mostar 152.528 KM) i transfer za sport (FK Velež 170.000 KM, HNK Zrinjski 170.000 KM) su planirani u Proračunu po korisnicima sa definiranim iznosima. Tijekom revizije nisu prezentirani kriteriji temeljem kojih su definirani navedeni iznosi. Od odgovorne osobe iz resornog ministarstva se doznalo da Ministarstvo iznose planira u visini ostvarenja transfera u prethodnoj godini, dok Skupština prilikom usvajanja proračuna u slučaju da mijenja predložene iznose zadržava predložene omjere. Zbog navedenog se ne može potvrditi da su spomenuti transferi realizirani po unaprijed jasno definiranim i mjerljivim kriterijima.

Transfer JP Šume Hercegovačko-neretvanske **Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede** je realiziran u iznosu 690.000 KM koliko je Proračunom i planiran. JP Šume Hercegovačko-neretvanske su utemeljene Odlukom Skupštine iz 2005. godine, da bi se zbog proceduralnih razloga tek 2010. godine stvorile pretpostavke za normalno funkcioniranje ovog poduzeća, kada im je ugovorom prenijeto u nadležnost gospodarenje šumama. Rješenjem Federalne šumarske inspekcije od 06.10.2011. godine je ovom poduzeću izdata privremena zabrana gospodarenja šumama, što znači da od toga dana isto nije u mogućnosti obavljati poslove za koje je i utemeljeno. Iz navedenog razloga se ne može potvrditi osnovanost isplate ovog transfera.

Zakon o šumama i Uredba o šumama su presudama Ustavnog suda FBiH stavljeni van snage 2009 odnosno 2011. godine, što znači da od tada ne postoji adekvatan pravni okvir koji bi regulirao djelovanje u oblasti šumarstva na razini FBiH. Iz Informacije o stanju u oblasti šumarstva na području HNŽ Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede od 09.04.2013 godine je vidljivo da je Vlada 26.02.2013. godine usvojila Nacrt zakona o šumarstvu HNŽ, koji je u formi Nacrta usvojen od Skupštine 19.11.2013. godine. Neusvajanje spomenutog zakona ima za posljedicu znatan pad prihoda od naknada za šume koji su u 2013.

godini iznosili 116.471 KM, dok su isti, za usporedbu, iznosili u 2012. godini 1.178.799 KM. Prema raspoloživim podacima su u 2013. godini namjenska sredstva od naknade za šume realizirana u iznosu 1.935.703 KM. U obrazloženju Nacrta zakona o šumama HNŽ je navedena procjena da nedonošenje ovog zakona ima za posljedicu godišnje manje ostvarenje prihoda od naknada za šume od cca 3.000.000 KM proračuna Županije i jedinica lokalne samouprave. Iz Informacije JP „Šume Hercegovačko-neretvanske“ o poslovanju za 2013. godinu na području HNŽ pored ovog još egzistiraju 4 poduzeća za gospodarenje šumama, koja po njihovom mišljenju, to čine nezakonito.

Potrebno je realizaciju transfera za visoko školstvo, kulturu i sport vršiti po unaprijed jasno definiranim i mjerljivim kriterijima kako je to Zakonom o izvršenju proračuna i definirano.

Potrebno je donijeti Zakon o šumama HNŽ kako bi se stvorili preduvjeti za zakonito gospodarenje šumama i zaštitile šume kao javno dobro.

5.2.4 Financijski rezultat

Prema podacima iz Godišnjeg izvješća o izvršenju Proračuna za 2013. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Proračun za 2013. god	Ostvareno u 2012. godini	Ostvareno u 2013. godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
A.	Prihodi i primici	160.046.300	155.193.613	150.541.456	94,06	97,00
1	Prihodi	156.086.300	152.632.539	147.531.210	94,52	96,66
2	Potpore	3.960.000	2.561.074	2.994.876	75,63	116,94
3	Kapitalni primici	0	0	15.370	-	-
B.	Rashodi, izdaci i finansiranje	175.700.910	163.858.411	163.504.920	93,06	99,78
1	Tekući rashodi	172.859.660	162.780.902	162.590.057	94,06	99,88
2	Kapitalni izdaci	2.841.250	1.077.509	914.863	32,20	84,91
C.	Višak prihoda nad rashodima (A-B)	-	-	-	-	-
D.	Višak rashoda nad prihodima (B-A)	15.654.610	8.664.798	12.963.464	82,21	149,61
E.	Primici od domaćeg zaduživanja	16.163.760	0	14.000.000	86,61	-
F.	Otplate primljenih zajmova	1.743.340	425.183	401.328	23,02	94,39

Prema naprijed navedenom ostvareni su prihodi i primici u iznosu 150.541.456 KM, dok su ostvareni rashodi i izdaci u iznosu 163.504.920 KM, te samim tim ostvaren je deficit u iznosu 12.963.464 KM. Ostvareni deficit tekuće godine je pokriven kreditnim zaduženjem od 14.000.000 KM (dok su otplate po dugoročnom zaduženju u 2013. godini iznosile 401.328 KM) što je imalo za posljedicu da je iskazan suficit tekuće godine za 1.036.535 KM.

Iskazani financijski rezultat se ne može potvrditi za ostvareno prekoračenje u iznosu od 1.151.008 KM obzirom da su obveze u spomenutom iznosu iskazane na poziciji kratkoročno razgraničenih rashoda, a ne na odgovarajućoj poziciji troškova.

U bilancu stanja za 2013. godinu iskazan je akumulirani deficit u iznosu 26.545.538 KM i isti je u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosio 27.176.971 KM manji za 631.433 KM. Navedeno smanjenje akumuliranog deficita, iako je ostvaren deficit i revidirane godine, je posljedica novog kreditnog zaduženja.

U slučaju smanjenja ostvarenja prihoda u odnosu na plan potrebno je sukladno važećim zakonskim propisima blagovremeno izvršiti uravnoteženje rashoda sa istim.

6. Imovina, obveze i izvori sredstava

6.1 Imovina (gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i stalna sredstva)

Novčana sredstva su iskazana u iznosu 24.722.845 KM i predstavljaju stanje sredstava na transakcijskim računima od 14.382.611 KM, namjenska sredstva na podračunima 5.215.218 KM, sredstva na blagajnama 23.846 KM, dok je na stanje izdvojenih novčanih sredstava od pozajmice iskazano u iznosu 4.810.777 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju je utvrđeno da su na poziciju izdvojenih novčanih sredstava evidentirane pozajmice raspoloživih namjenskih sredstava, temeljem odluka Vlade, radi prevladavanja problema sa likvidnošću, a za navedeni iznos su povećane obveze. Provedenom revizijom se ne može potvrditi da je evidentiranje pozajmice izvršeno sukladno odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu 86.364 KM i većim djelom se odnose na potraživanja za avanse 28.085 KM, potraživanja za isporučene usluge 17.621 KM, potraživanja od radnika 9.800 KM i sumnjiva i sporna potraživanja 29.981 KM. Provedenom revizijom je utvrđeno da se u sustav Glavne knjige ne unose potraživanja od koncesija Ministarstva gospodarstva, potraživanja za ispostavljene upravne i sudske pristojbe Ministarstva financija, kao niti potraživanja za refundaciju bolovanja preko 42 dana od Zavoda za zdravstveno osiguranje. Zbog navedenog se ne može potvrditi vrijednost iskazanih potraživanja u financijskim izvješćima.

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu 1.151.008 KM i predstavljaju ostvareno prekoračenje proračuna u odnosu na odobreni. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju je utvrđeno da je najznačnije prekoračenje iskazano na pozicijama Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi 318.782 KM (sredstva za socijalnu skrb), pravosudnih tijela Županijski sud Mostar 259.433 KM, Općinski sud Mostar 229.178 KM, Općinski sud Konjic 175.021 KM, Općinski sud Čapljina 69.034 KM i Županijsko tužiteljstvo Mostar 62.762 KM. Zbog iskazivanja ostvarenog prekoračenja od 1.151.008 KM na poziciju razgraničenih rashoda ne može se potvrditi stanje iskazanih obveza u financijskim izvješćima, kao niti potvrditi ostvareni financijski rezultat za 2013. godinu za navedeni iznos.

Stalna sredstva su iskazana 28.136.782 KM sadašnje vrijednosti, nabavne vrijednost iznosi 65.815.916 KM, a otpisana vrijednost 37.679.134 KM. Tijekom revidirane godine je izvršeno povećanje vrijednosti stalnih sredstava u iznosu 9.541.160 KM i smanjenje u iznosu 12.653.160 KM. Povećanje stalnih sredstava predstavlja, pored izvršenih nabava u iznosu 717.288 KM, knjiženje imovine Narodne knjižnice Mostar u sustav Glavne knjige u iznosu 7.308.719 KM, primljene donacije u imovini u iznosu 478.153 KM i ispravak pogrešnih knjiženja iz ranijih godina u iznosu 37.000 KM (nabava stalnih sredstava u obliku prava knjižena na poziciju tekućih izdataka). Narodna knjižnica Mostar je postala proračunski korisnik temeljem Odluke Vlade o usvajanju organizacione klasifikacije za proračun i korisnike proračuna za 2012. godinu. Smanjenja stalnih sredstava predstavlja isknjižavanje zgrada u pripremi u iznosu 2.896.572 KM i opreme u pripremi u iznosu 624.796 KM po odluci Vlade u korist Ustanove „Dom za socijalno i zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba“ Stolac i evidentiranja amortizacije za 2013. godinu u iznosu 9.130.772 KM (od čega se na Narodnu knjižnicu odnosi 7.283.522 KM).

Dugoročni plasmani su iskazani u iznosu 1.076.383 KM, a isti predstavljaju plasman sredstava privatizacije putem revolving kredita Vakufske banke d.d. Sarajevo po ugovoru od 17.01.2001. godine.

Potrebno se dosljedno pridržavati odredbi Zakona o proračunima u FBiH u dijelu stvaranja izdataka samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom djelu Proračuna.

Potrebno je potraživanja unositi u sustavu Glavne knjige u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja istih u financijskim izvješćima.

6.2 Obveze (kratkoročne obveze i razgraničenja, dugoročne obveze i razgraničenja)

Prema konsolidiranim financijskim izvješćima za 2013 godinu i Izvješću o izvršenju proračuna za 2013 godinu iskazane su obveze u iznosu 78.334.237 KM i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosile 51.771.185 KM veće su za 26.563.052 KM.

Kratkoročne obveze u konsolidiranim financijskim izvješćima iskazane su u iznosu 40.080.860 KM, što u odnosu na stanje od prošle godine kada je iznosilo 30.203.831 KM više za 9.877.029 KM, a sastoje se od kratkoročnih tekućih obveza 17.979.494 KM, kratkoročnih kredita i zajmova 1.500.000 KM i obveza prema radnicima 20.601.366 KM. Kratkoročne tekuće obveze predstavljaju obveze prema dobavljačima 6.299.972 KM, obveze po obustavama poreza i doprinosa 415.586 KM, ostale obveze prema pravnim licima 8.572.422 KM i ostale kratkoročne obveze 177.688 KM.

Kratkoročni krediti i zajmovi predstavljaju pozajmicu od Vlade FBiH iz 2002. godine.

Obveze prema radnicima se sastoje od obveza za plaće 4.242.458 KM (12-ti mjesec), doprinosi iz plaće 13.042.612 KM (od navedenog iznosa 6.786.568 KM se odnosi na obveze iz ranijeg razdoblja i obuhvaćeno je odredbama Zakona o unutarnjem dugu HNŽ, a preostali dio predstavlja 11. i 12. mjesec koje su plaćene početkom 2014. godine), naknade troškova zaposlenih 3.107.884 KM i obveze prema drugim fizičkim osobama 207.413 KM. Financijski i obračunski odnosi su iskazani u iznosu 4.841.738 KM i predstavljaju obveze prema korisnicima transfera kojima je Županija osnivač (visokoškolske institucije i studentski standard).

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu 7.583.157 KM, a većim djelom predstavljaju prikupljena a nerealizirana namjenska sredstva i to namjenska sredstva za šume 1.295.890 KM, vodne naknade 2.183.506 KM, sredstva od privatizacije 1.315.442 KM, sredstva za zaštitu od prirodnih nesreća 1.724.573 KM, prenamjena zemljišta 718.518 KM, sredstva zaštite od požara i vatrogastvo 59.708 KM i primljene donacije 267.897 KM. Prema prezentiranim podacima u ranijim godinama su prikupljena a nerealizirana namjenska sredstva u iznosu 4.430.543 KM koja nisu iskazana na poziciji razgraničenja i to: namjenska sredstva za šume 3.181.405 KM, sredstva za zaštitu od prirodnih nesreća 1.234.186 KM i 14.952 KM sredstava od privatizacije koja nisu iskazana na poziciji razgraničenja, mada su ista deponirana na podračunima. U cilju istinitog i fer iskazivanja raspoloživih namjenskih sredstava, pa samim tim i istinitog i fer iskazivanja financijskog rezultata, potrebno je prikupljena a nerealizirana namjenska sredstva iskazati na pozicijama razgraničenih prihoda, kako je to Uredbom o računovodstvu u FBiH i predviđeno.

Dugoročne obveze su iskazane u iznosu 25.828.482 KM i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosile 8.608.579 KM veće su za 17.219.903 KM, a odnose se na kredit OPEC fonda u iznosu 2.491.987 KM, Saudijski kredit u iznosu 247.653 KM, kredit po III Stand by aranžaman sa MMF-om u iznosu 5.214.139 KM i kredit od Unikredit banke u iznosu 17.874.702 KM.

Temeljem odluke Skupštine od 30.12.2013. godine izvršeno je kreditno zaduženje kod Unikredit banke 14.000.000 KM, uz kamatu u vrijednosti 3.874.702 KM, rok otplate 7 godina i grejs periodom od 24 mjeseca u cilju saniranja deficita za 2013. godinu.

Potrebno je nerealizirana namjenska sredstva iskazivati na poziciji razgraničenih prihoda, u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja financijskog rezultata.

6.3 Izvori stalnih sredstava

U analitičkom bruto bilancu na dan 31.12.2013. godine su iskazani izvori stalnih sredstava u iznosu 28.136.782 KM koliko je iskazana i sadašnja vrijednost stalnih sredstava, ostali su izvori iskazani u iznosu 1.076.383 KM koliko je vrijednost dugoročnih plasmana, dok su u bilancu stanja isti iskazani u iznosu -18.825.767 KM. Iskazivanje izvora stalnih sredstava u bilancu stanja kao negativne vrijednosti, manju za 48.038.932 KM nego što su isti iskazani u analitičkom bruto bilancu, predstavlja realan prikaz akumuliranog negativnog financijskog rezultata poslovanja Županije na dan 31.12.2013. godine. Ovakav financijski rezultat je posljedica stvaranja obveza iznad ostvarenih prihoda tijekom dužeg razdoblja.

6.4 Vanbilančna evidencija

Na vanbilančnoj evidenciji iskazana je vrijednost od 57.142.687 KM, a odnosi se na jamstva po kreditima datim krajnjim korisnicima u iznosu 39.716.883 KM, izvršna sudska rješenja u iznosu 14.898.082 KM i upravne i sudske pristojbe u iznosu 2.527.722 KM.

Data jamstva se odnose na kredite Saudijskog fonda za razvoj za financiranje završetka i opremanja 3 bolnice (regionalni medicinski centar „Dr. Safet Mujić“ Mostar, Opća bolnica Konjic i Klinička bolnica Mostar) u iznosu 15.537.660 KM, kredit Export-import banke Republike Koreje za Projekt modernizacije bolnica II faza u iznosu 18.179.222 KM i kredit Razvojne banke Federacije BiH Zavodu zdravstveno osiguranje HNŽ u iznosu 6.000.000 KM.

Izvršna sudska rješenja na dan 31.12.2013. godine su iskazana u vrijednosti 14.898.082 KM (bez uračunatih kamata i troškova spora) i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosila 12.400.053 KM, veća su za 2.498.029 KM. U 2013. godini su izmirene obveze po sudskim rješenjima u iznosu od 147.471 KM. Prema podacima Ministarstva financija pred nadležnim sudovima su u tijeku procesi (većim dijelom po pravima iz radnog odnosa i neizmirene obveze prema dobavljačima) protiv proračunskih korisnika u vrijednosti 24.543.599 KM. Obzirom da su ove obveze izvjesne, potrebno je iste iskazati na bilančnim pozicijama, a sve u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja obveza u financijskim izvješćima.

6.5 Popis imovine, potraživanja i obveza

Središnje povjerenstvo za popis sredstava, obveza i potraživanja Županije je sačinilo Izvješće o popisu sredstava, potraživanja i obveza proračunskih korisnika koji su u evidenciji Jedinog računa Riznice Županije na dan 31.12.2013. godine, koje je Vlada usvojila 06.03.2013. godine. Provedenim popisom je utvrđena usuglašenost stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem s izuzetkom stanja stalnih sredstava kod „Mašinsko-saobraćajne škole Mostar“ kod koje je iskazan višak u iznosu 43.553 KM nabavne vrijednosti. Iskazani višak predstavlja 50% dobivene opreme u obliku donacije Mašinsko saobraćajne škole i Prometne škole Mostar, koje koriste isti objekt za izvođenje nastave, a prilikom dobivanja donacije prateća dokumentacija je glasila samo na Prometnu školu temeljem koje je oprema i uknjižena u cijelosti na ovu školu. Iako je prijedlog Središnjeg popisnog povjerenstva da se u suradnji sa resornim Ministarstvom prosvjete, znanosti, kulture i sporta, donesu odluke o usuglašavanju stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem usvojen od strane Vlade, potrebne odluke nisu donesene. Zbog navedenog se ne može potvrditi usuglašenost stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem imovine iskazanom u financijskim izvješćima za 2013. godinu za 43.553 KM.

Potrebno je donijeti odgovarajuće odluke kako bi se usuglasilo stvarno sa knjigovodstvenim stanjem, a u cilju istinitog i fer iskazivanja imovine u financijskim izvješćima.

7. Javne nabave

Odlukom Vlade od 27.12.2012. godine odobreno je raspisivanje javnog nadmetanja za postupke **nabave tekućeg materijala za 2013. godinu** za potrebe proračunskih korisnika (uredski materijal, nabava pića i napitaka, sredstava za održavanje čistoće, gorivo, osiguranje vozila, tiskarske usluge, nabava rezervnih dijelova za vozila MUP-a, održavanje službenih vozila, nabava i održavanje računara, fizička i tehnička zaštita objekata). Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da su za predmetne nabave pokrenuti postupci u veljači 2013. godine (u više LOT-ova) ali isti u najvećem dijelu nisu rezultirali zaključivanjem ugovora iz razloga što je dio predmeta nabavke poništen zbog nedovoljnog broja ponuda ili su poništeni rješenjima Ureda za razmatranje žalbi (zbog propusta prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije). Iako je Vlada 19.04.2013. godine donijela odluke o izboru najpovoljnijih ponuđača po ovom postupku, za nabavu rezervnih dijelova za vozila MUP-a i nabavu i održavanje računara i računarske opreme, ugovori sa izabranim dobavljačima su zaključeni tek 31.10.2013. godine. Za poništene postupke nabave pokrenuta je ponovljena procedura odabira u lipnju 2013. godine. Povjerenstvo za javne nabave je nakon provedenog postupka Zapisnikom od 26.07.2013. godine predložilo Vladi izbor određenog broja dobavljača dok je za

isporuku goriva i fizičku i tehničku zaštitu objekata zbog nedovoljnog broja ponuda predloženo poništavanje postupka. Vlada je tek 18.12.2013. godine donijela odluku o odabiru najpovoljnijih ponuđača sa kojima su ugovori zaključeni u veljači 2014. godine. Zbog navedenog se ne može potvrditi da je Vlada pravovremeno donosila potrebne odluke kako bi se robe i usluge za tekuće izdatke nabavljale od dobavljača koji su ponudili najbolje uvjete za proračunske korisnike, kao i da je u određenim slučajevima tenderska dokumentacija sačinjena sukladno pozitivnim zakonskim propisima. Obzirom da za većinu predmeta nabave nisu odabrani najpovoljniji dobavljači za isporuku roba i usluga za 2013. godinu primjenjivani su ugovori zaključeni sa dobavljačima za 2012. godinu.

Ministarstvo unutarnjih poslova nije provelo postupak nabave za usluge izrade fotografija, snimaka i nabave filmova za potrebe MUP-a, a navedene robe i usluge vršene su od dobavljača sa kojim je zaključen ugovor u travnju 2010. godine na period od godine dana. Zbog naprijed navedenog ne može potvrditi da je vršena nabava ovih roba i usluga od najpovoljnijeg dobavljača. Ministarstvo unutarnjih poslova je na poziciji usluga opravki i održavanja zgrada izkazalo izdatak 47.913 KM koji se odnosi na rekonstrukciju šalter sale u PS Mostar - I faza, primjenom konkurentskog postupka. Za činjenicu da ovi izdaci nisu evidentirani na odgovarajućoj poziciji, od odgovorne osobe dato je obrazloženje da je izdatak evidentiran na poziciji tekućih izdataka iz razloga što na poziciji za nabavu stalnih sredstava nije bilo raspoloživih sredstava. Obzirom da se rekonstrukcija šalter sale odvija u fazama, provedenom revizijom se ne može potvrditi da je primjenjen odgovarajući postupak javne nabave.

Izdaci za tekuće održavanje **Uprave za ceste** iskazani su u iznosu 4.819.636 KM. Tijekom 2013. godine okončana je procedura izbora najpovoljnijeg ponuđača za redovno, zimsko i pojačano održavanje cesta i zaključena su 23 okvirna sporazuma za razdoblje 01.01.2013. do 31.12.2016. godine. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju je utvrđeno da je kod 7 lotova nastavljena procedura odabira najpovoljnijeg ponuđača iako nije bila osigurana zadovoljavajuća konkurentnost definirana Zakonom o javnim nabavama, tj nisu bile osigurane minimalno 3 formalno ispravne ponude. Zbog navedenog se ne može potvrditi da su u svim slučajevima izabrani ponuđači koji su ponudili najbolje uvjete za ugovorni organ.

Ministarstvo prometa i veza je temeljem provedenih otvorenih postupaka zaključilo ugovore za sanaciju cesta R-435-a dana 03.06.2013. godine u vrijednosti 440.617 KM sa rokom dovršetka 180 dana, sanaciju R-437 dana 25.06.2013. godine u vrijednosti 283.578 KM sa rokom dovršetka 180 dana i rekonstrukciju raskrižja cesta R-424, R-425 i R-425-a dana 01.08.2013. godine u vrijednosti 441.736 KM sa rokom dovršetka 90 dana. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju je utvrđeno da ugovoreni radovi nisu izvršeni do trenutka okončanja revizije. Od strane odgovorne osobe je dato obrazloženje da je kašnjenje izvođenja radova posljedica nužnosti izmjesta postojećih instalacija ili izmjena tehničke dokumentacije. Zbog navedenog se ne može potvrditi da su od strane ugovornog organa bili stvoreni svi potrebni preduvjeti za pokretanje procedure odabira dobavljača za navedene nabave.

Potrebno je pravovremeno donositi odgovarajuće odluke kod odabira najpovoljnijeg dobavljača za tekuće izdatke kako bi se robe i usluge nabavljale od dobavljača koji su ponudili najbolje uvjete za ugovorni organ.

Potrebno je izdatke evidentirati sukladno odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH.

Potrebno je primjenjivati vrstu postupka propisanu odredbama Zakona o javnim nabavama BiH, a kod izbora najpovoljnijeg ponuđača osigurati zadovoljavajuću konkurentnost definiranu navedenim Zakonom.

8. Ostali nalazi

Županijski sud i 3 općinska suda imaju na raspolaganju depozitne račune izvan Jedinog računa Riznice, otvorene sukladno odredbama Pravilnika o unutarnjem sudskom poslovanju. Stanje novčanih sredstava na dan 31.12.2013. godine na ovim računima je iznosilo 1.568.992 KM. Prema iskazima odgovorne osobe i pored traženja Ministarstva financija spomenuti sudovi ne sačinjavaju godišnja financijska izvješća za ostvareni promet ovih računa, već se u Ministarstvo financija dostavljaju samo izvješća o novčanim tokovima za revidiranu godinu na konsolidaciju. Zbog navedenog se ne može potvrditi da su prezentirana financijska izvješća za 2013. godinu cjelovita i da sadrže sve propisane parametre.

Sudovi koji raspolažu sa izdvojenim depozitnim računima trebaju sačinjavati godišnja financijska izvješća i iste dostavljati u Ministarstvo financija na konsolidaciju.

9. KOMENTAR

U ostavljenom roku Ured predsjednika Vlade Hercegovačko-neretvanske županije u privitku akta broj 14-1-16-899-9/14 od 06.06.2014. godine dostavio je očitovanja pojedinih proračunskih korisnika (Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave; Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi; Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo; Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstvo financija) na Nacrt izvješća o izvršenoj reviziji financijskih izvješća Proračuna Hercegovačko-neretvanske županije za 2013. godinu.

Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta i Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave nemaju primjedbi na Nacrt Izvješća.

Ured predsjednika Vlade, Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo i Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi u dostavljenim komentarima dali su obrazloženja vezano za konstatirane nalaze u Izvješću.

Ministarstvo financija je u dostavljenom komentaru dalo obrazloženje za nalaze u svezi nepokrića akumuliranog deficita, knjigovodstvenog evidentiranja pozajmice, knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja za bolovanja, knjigovodstvenog evidentiranja nerealiziranih namjenskih prihoda iz ranijeg razdoblja i knjigovodstvenog evidentiranja izvršnih sudskih presuda. Primjedba u svezi nemogućnosti potvrđivanja financijskog rezultata za iznos izdatka evidentiranih na kratkoročnim razgraničenjima se ne prihvata obzirom da su isti trebali biti iskazani u Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna a ne samo u Bilanci stanja.

Na nalaz o neosnovanosti isplate transfera JP ŠGD „Šume Hercegovačko-neretvanske“ d.o.o. Mostar usljed izdate zabrane za rad istog dostavljena je primjedba od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede da je riječ o privremenoj a ne trajnoj zabrani gospodarenja šumama. Obzirom da spomenuto poduzeće tijekom cijele 2013. godine nije moglo obavljati djelatnost za koju je utemeljeno navedeni prigovor se ne prihvata.

U naknadno dostavljenom očitovanju Ministarstva trgovine, turizma i zaštite okoliša data je primjedba u svezi neosnovanosti isplate naknada za rad u povejrenstvima iz nadležnosti Ministarstva dokazujući da se naknade pokrivaju iz uplata od strane podnositelja zahtjeva iako isto nije bilo prijedba u Nacrtu Izvješća. Uzimajući u obzir činjenicu da su navedeni poslovi zakonima dani u nadležnost spomenutog organa uprave, da se obavljaju u redovito radno vrijeme i korištenjem materijalno- tehničkih resursa Ministarstva navedena primjedba se ne prihvata.

Rukovodilac Sektora za financijsku reviziju:

Ismeta Junuzović, dipl. oec.

Vođa tima:

Danko Buhač, dipl. oec.

Član tima:

Vildana Šahbegović, dipl. oec.

III. REZIME DANIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom poslovanja Proračuna za 2013. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Uz jači i odgovorniji angažman rukovodnih struktura proračunskih korisnika uspostaviti efikasan sustav internih kontrola donošenjem i provođenjem propisanih akata sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika;

Kod izrade, donošenja i izvršenja proračuna dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o proračunima u FBiH;

Potrebno je uspostaviti ažurne pomoćne evidencije ostvarenih prihoda, vršiti redovito usuglašavanje podataka iz pomoćnih evidencija o ostvarenim prihodima sa podacima Glavne knjige sukladno Naputku o izvršenju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice;

Potrebno je stvoriti zakonski okvir za dodjelu prava na eksploataciju mineralnih sirovina kako bi se spriječila njihova bespravna eksploatacija, a u cilju zaštite istih kao javnog dobra i temeljem istog ostvarili prihodi proračuna kako Županije tako i proračuna jedinica lokalne samouprave;

Naknadu za prekovremeni rad obračunavati i isplaćivati u slučajevima propisanim Zakonom o radu i na temelju relevantne dokumentacije;

Angažiranje vanjskih suradnika po ugovorima o djelu vršiti za poslove za koje je propisima utvrđena mogućnost zaključivanja istih i koji nisu predviđeni kao redoviti poslovi pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu;

Preispitati opravdanost isplate naknade za rad uposlenicima u povjerenstvima pri obavljanju poslova iz nadležnosti organa uprave;

Potrebno je doraditi akte kojima se regulira korištenje sredstava za reprezentaciju u djelu definiranja ograničenja za trošenje ovih sredstava, a troškove priznavati temeljem validne računovodstvene dokumentacije;

Potrebno je osigurati dosljednu primjenu Uredbe o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila u organima uprave Županije i internih akata u dijelu popunjavanja punih naloga za službena vozila i sačinjavanja evidencija o utrošku goriva i uporabi vozila;

Potrebno je da Ministarstvo unutarnjih poslova dosljedno primjenjuje odredbe Odluke Vlade kojom su regulirani izdaci za mobilne telefone u cilju racionalnijeg trošenja ovih sredstava;

Potrebno je realizaciju transfera za visoko školstvo, kulturu i sport vršiti po unaprijed jasno definiranim i mjerljivim kriterijima kako je to Zakonom o izvršenju proračuna i definirano;

Potrebno je donijeti Zakon o šumama HNŽ kako bi se stvorili preduvjeti za zakonito gospodarenje šumama i zaštitile šume kao javno dobro;

U slučaju smanjenja ostvarenja prihoda u odnosu na plan potrebno je sukladno važećim zakonskim propisima blagovremeno izvršiti uravnoteženje rashoda sa istim;

Potrebno se dosljedno pridržavati odredbi Zakona o proračunima u FBiH u dijelu stvaranja izdataka samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom djelu Proračuna;

Potrebno je potraživanja unositi u sustavu Glavne knjige u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja istih u financijskim izvješćima;

Potrebno je nerealizirana namjenska sredstva iskazivati na poziciji razgraničenih prihoda, u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja financijskog rezultata;

Potrebno je donijeti odgovarajuće odluke kako bi se usuglasilo stvarno sa knjigovodstvenim stanjem, a u cilju istinitog i fer iskazivanja imovine u financijskim izvješćima;

Potrebno je pravovremeno donositi odgovarajuće odluke kod odabira najpovoljnijeg dobavljača za tekuće izdatke kako bi se robe i usluge nabavljale od dobavljača koji su ponudili najbolje uvjete za ugovorni organ;

Potrebno je izdatke evidentirati sukladno odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH;

Potrebno je primjenjivati vrstu postupka propisanu odredbama Zakona o javnim nabavama BiH, a kod izbora najpovoljnijeg ponuđača osigurati zadovoljavajuću konkurentnost definiranu navedenim Zakonom;

Sudovi koji raspoložu sa izdvojenim depozitnim računima trebaju sačinjavati godišnja financijska izvješća i iste dostavljati u Ministarstvo financija na konsolidaciju.

IV. PRILOG

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna za 2013. godinu

Naziv institucije: Hercegovačko- neretvanska županija

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-2)	Procenat 4/2x100
		u predhodnoj godini	u tekućoj godini		
1	2	3	4	5	6
A.PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	130.032.000	134.509.093	127.269.543	-2.762.457	98
1.Porez na dobit pojedinca i preduzeća	11.022.700	11.276.054	11.628.117	605.417	105
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate)	62.700	43.103	60.269	-2.431	96
Porezi na dobit preduzeća	10.960.000	11.232.951	11.567.848	607.848	106
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. I druš.za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0	0
2.Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0
3.Porezi na plaću i radnu snagu	458.000	485.162	402.933	-55.067	88
4.Porez na imovinu	41.000	37.192	46.443	5.443	113
5.Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na osnovu poreza na promet dobara i usluga)	45.400	292.484	78.535	33.135	173
Porezi na prodaju dobara i usluga, ukupni promet ili dodanu vrijednost	45.400	276.320	52.276	6.876	115
Porezi na promet posebnih usluga	0	2.466	17.587	17.587	0
Porezi na upotrebu dobara ili na dozvole za korištenje dobara ili za izvođenje aktivnosti	0	0	0	0	0
Ostali porezi na promet proizvoda i usluga (zaostale obaveze)	0	13.698	8.672	8.672	0
6.Porez na dohodak	18.820.000	18.762.169	18.748.975	-71.025	100
7.Prihodi od indirektnih poreza	99.636.600	103.645.622	96.353.165	-3.283.435	97
8.Ostali porezi	8.300	10.410	11.375	3.075	137
B.NEPOREZNI PRIHODI (9+10+11)	26.043.400	18.096.721	20.238.376	-5.805.024	78
9.Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	3.632.500	943.023	3.259.695	-372.805	90
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	2.852.500	791.068	227.709	-2.624.791	8
Ostali prihodi od imovine	0	151.691	17.920	17.920	0
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	780.000	240	451.566	-328.434	58
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	0
Prihodi od privatizacije	0	24	2.562.500	2.562.500	0
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0	0
10.Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga	20.010.900	15.181.418	14.681.468	-5.329.432	73
Administrativne takse	620.000	500.194	597.805	-22.195	96
Sudske takse	3.890.000	3.887.831	3.777.893	-112.107	97
Komunalne naknade i takse	10.500	11.621	17.540	7.040	167
Ostale budžetske naknade i takse	907.900	1.282.879	429.391	-478.509	47
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	10.335.300	6.484.749	6.266.315	-4.068.985	61
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	3.180.000	2.776.225	3.031.247	-148.753	95
Neplanirane uplate -prihodi	1.067.200	237.919	561.277	-505.923	53
11.Novčane kazne (neporeske prirode)	2.400.000	1.972.280	2.297.213	-102.787	96

C. KAPITALNI PRIMICI (12)	0	0	15.370	15.370	0
12. Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	15.370	15.370	0
Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	15.370	15.370	0
Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	0
Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	0
D. TRANSFERI I DONACIJE (13+14+15+16+17)	3.970.900	2.587.802	3.018.167	-952.733	76
13. Priljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0
Priljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0
14. Priljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	3.960.000	2.560.574	2.994.876	-965.124	76
Priljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	3.960.000	2.560.574	2.994.876	-965.124	76
15. Donacije	0	500	0	0	0
Donacije	0	500	0	0	0
16. Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	10.900	26.728	23.291	12.391	214
17. Priljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0
Priljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0
Priljeni kapitalni od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	0
Priljeni kapitalni transferi od nevladinih izvora	0	0	0	0	0
E. PRIMLJENE OTPLATE DANIH ZAJMOVA I POVRATA UČEŠĆA U KAPITALU (18)	0	0	0	0	0
18. Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	0
Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlade	0	0	0	0	0
Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0
Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	0	0	0	0	0
Povrat od učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	0
Povrat od učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0
Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	0
I. PRIHODI I PRIMICI (A+B+C+D+E)	160.046.300	155.193.616	150.541.456	-9.504.844	94

F. TEKUĆI RASHODI (1+2+3+4+5)	172.859.660	162.780.902	162.590.057	-10.269.603	94
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	108.347.960	106.788.254	106.575.834	-1.772.126	98
Bruto plaće i naknade	93.829.800	92.996.951	92.734.754	-1.095.046	99
Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	14.518.160	13.791.303	13.841.080	-677.080	95
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	10.881.610	10.822.437	10.787.867	-93.743	99
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	19.406.210	18.900.793	17.163.020	-2.243.190	88
Putni troškovi	271.080	197.441	161.450	-109.630	60
Izdaci za energiju	1.818.910	1.834.857	1.744.440	-74.470	96
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	2.065.500	2.281.751	1.973.960	-91.540	96
Nabavka materijala i sitnog inventara	1.806.140	1.561.752	1.438.671	-367.469	80
Izdaci za usluge prevoza i goriva	1.094.780	1.046.019	824.704	-270.076	75
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	693.120	682.453	682.236	-10.884	98
Izdaci za tekuće održavanje	6.345.150	5.994.359	5.611.857	-733.293	88
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	327.470	300.033	304.658	-22.812	93
Ugovorene i druge posebne usluge	4.984.060	5.002.128	4.421.044	-563.016	89
4. Tekući transferi	33.020.360	25.286.540	27.294.514	-5.725.846	83
Tekući transferi drugim nivoima vlasti	17.880.770	10.666.445	14.888.250	-2.992.520	83

Tekući transferi pojedincima	6.949.200	6.119.420	6.762.629	-186.571	97
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	5.203.090	6.924.852	4.791.071	-412.019	92
Subvencije javnim preduzećima	943.300	198.815	294.960	-648.340	31
Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	0	0	0	0	0
Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	0
Tekući transferi u inostranstvo	0	0	0	0	0
Drugi tekući transferi	2.044.000	1.377.008	557.604	-1.486.396	27
5. Izdaci za kamate i ostale naknade	1.203.520	982.878	768.822	-434.698	64
Kamate na pozajmice primljene kroz državu	0	0	0	0	0
Izdaci za inostrane kamate	0	0	0	0	0
Kamate na domaće pozajmljivanje	973.000	982.878	768.822	-204.178	79
Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	230.520	0	0	-230.520	0
G. KAPITALNI IZDACI (6+7)	2.841.250	1.077.508	914.863	-1.926.387	32
6. Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.329.010	813.508	717.288	-1.611.722	31
Nabavka šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada	0	0	0	0	0
Nabavka građevina	306.790	98.836	213.285	-93.505	70
Nabavka opreme	1.765.280	533.731	327.623	-1.437.657	19
Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	0
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	147.000	90.000	72.800	-74.200	50
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	109.940	90.941	103.580	-6.360	94
7. Kapitalni transferi	512.240	264.000	197.575	-314.665	39
Kapitalni transferi drugim nivoima vlade	267.240	0	0	-267.240	0
Kapitalni transferi pojedincima	0	0	0	0	0
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	245.000	264.000	197.575	-47.425	81
Kapitalni transferi javnim preduzećima	0	0	0	0	0
Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	0	0	0	0	0
Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	0
Kapitalni transferi u inostranstvo	0	0	0	0	0
H. OSTALE ISPLATE (8)	0	0	0	0	0
8. Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	0
Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
Pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	0
Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	0
Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	0
Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	0
Pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	0
9. Tekuća rezerva	0	0	0	0	0
II. RASHODI PO EKONOMSKIM KATEGORIJAMA (F+G+H)	175.700.910	163.858.410	163.504.920	-12.195.990	93
VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA	15.654.610	8.664.794	12.963.464	- 2.691.146	83
Višak rashoda pokriva se:					
a) iz kredita					
b) iz viška prihoda prošlih godina					
c) ostalo					

I. PRIMLJENI KREDITI I ZAJMOVI (10+11)	16.163.760	0	14.000.000	-2.163.760	87
10.Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	14.000.000	14.000.000	0
Zajmovi primljeni kroz državu	0	0	0	0	0
Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0
Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	14.000.000	14.000.000	0
11.Primici od kratkoročnog zaduživanja	16.163.760	0	0	-16.163.760	0
Zajmovi primljeni kroz državu	0	0	0	0	0
Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0
Primici od domaćeg zaduživanja	16.163.760	0	0	-16.163.760	0
J. OTPLATE PRIMLJENIH ZAJMOVA I KREDITA	1.743.340	425.183	401.328	-1.342.012	23
12.Izdaci za otplate dugova	1.743.340	425.183	401.328	-1.342.012	23
Otplate dugova primljenih kroz državu	0	0	0	0	0
Spoljne otplate	0	0	0	0	0
Otplate domaćeg pozajmljivanja	410.000	425.183	401.328	-8.672	98
Otplate unutarnjeg duga	0	0	0	0	0
Otplate duga po izdatim garancijama	1.333.340	0	0	-1.333.340	0
III.FINANSIRANJE (I - J)	14.420.420	- 425.183	13.598.672	-821.748	94

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna za 2013.godinu odobrilo dana 27.02.2014.godine

Bilanc stanja na dan 31.12.2013. godine

Naziv institucije: Hercegovačko- neretvanska županija

Opis	31.12.2012.	31.12.2013.	Procenat (3/2)
1	2	3	4
A) Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	15.985.635	25.960.217	162%
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	14.829.129	24.722.845	167%
2. Vrijednosni papiri	0	0	0%
3. Kratkoročna potraživanja	158.735	86.364	54%
4. Kratkoročni plasmani	0	0	0%
5. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0%
6. Zalihe materijala i robe	0	0	0%
7. Zalihe sitnog inventara	0	0	0%
8. Kratkoročna razgraničenja	997.771	1.151.008	115%
B) Stalna sredstva (11+14+17+18)	33.615.690	33.548.253	100%
9. Stalna sredstva	60.563.584	65.815.916	109%
10. Ispravka vrijednosti	28.618.426	37.679.134	132%
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	31.945.158	28.136.782	88%
12. Dugoročni plasmani	1.071.760	1.076.383	100%
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	0%
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	1.071.760	1.076.383	100%
15. Vrijednosni papiri	0	0	0%
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	0%
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	0%
18. Dugoročna razgraničenja	598.772	4.335.088	724%
UKUPNO AKTIVA:	49.601.325	59.508.470	120%
C) Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	43.162.606	52.505.755	122%
19. Kratkoročne tekuće obaveze	10.538.014	17.979.494	171%
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	0%
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	1.510.702	1.500.000	99%
22. Obaveze prema djelatnicima	18.155.114	20.601.366	113%
23. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	4.725.361	4.841.738	102%
24. Kratkoročna razgraničenja	8.233.415	7.583.157	92%
D) Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	8.608.579	25.828.482	300%
25. Dugoročni krediti i zajmovi	8.608.579	25.828.482	300%
26. Ostale dugoročne obaveze	0	0	0%
27. Dugoročna razgraničenja	0	0	0%
E) Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	-2.169.860	-18.825.767	868%
28. Izvori stalnih sredstava	23.935.351	6.643.388	28%
29. Ostali izvori sredstava	1.071.760	1.076.383	100%
30. Izvori sredstava rezervi	0	0	0%
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	0	0	0%
32. Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	27.176.971	26.545.538	98%
UKUPNO PASIVA:	49.601.325	59.508.470	120%

Rukovodstvo je Bilanc stanja na dan 31.12.2013.godine odobrilo dana 27.02.2014.godine